

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
М.Б. Боднар
“31” серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАРМОНІЯ

з галузі **01 Освіта**
за спеціальністю **014 Середня освіта**
предметною спеціалізацією **014.13 Музичне мистецтво**
за освітньо-професійною програмою бакалавра

Кременець – 2017 рік

Медецька Т.П. Гармонія : Гармонія [робоча програма нормативної навчальної дисципліни для студентів спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціалізації 014.13 Музичне мистецтво]. – Кременець, 2017. – 16 с.

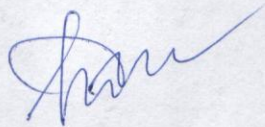
Розробник:

Медецька Тетяна Петрівна – асистент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри методики викладання мистецьких дисциплін

Протокол від 31 серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри

О.Н. Дем'янчук

ВСТУП

Програма вивчення нормативної дисципліни «Гармонія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра для здобувачів вищої освіти з галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціалізацією 014.13 Музичне мистецтво.

Програму побудовано відповідно до модернізації освітньої діяльності України у зв'язку із перспективами входження у науковий простір Європи та приєднання до Болонського процесу за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти.

Гармонія вивчає будову акордів, голосоведіння, зв'язки між тональностями (модуляція), місце гармонії в музичній фактурі і формі та пов'язана з елементарною теорією музики, сольфеджіо, аналізом музичних творів, історією музики, грою на музичному інструменті, акомпанементом та імпровізацією.

Ключові слова: акорд, ладова функція, голосоведіння, перехрещення голосів, вузьке та широке розташування звуків акорду.

ГАРМОНІЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта Спеціальність 014 Середня освіта	Нормативна	
Змістових модулів – 4	Предметна спеціалізація 014.13 Музичне мистецтво	Курс:	
Загальна кількість годин – 150		2-3-й	2-3-й
		Семестр	
		4-6-й	3-6-й
		Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
год.		год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1/1/1 самостійної роботи студента – 1,8	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра	Лабораторні	
		53 год.	14 год.
		Самостійна робота	
		97 год.	136 год.
		Вид контролю:	
		Диф. залік – 4 семестр Екзамен – 6 семестр	Екзамен – 6 семестр

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% /65%

для заочної форми навчання – 9% / 91%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є разом з іншими музично-теоретичними предметами навчити і виховати висококваліфікованого музиканта-педагога, збагатити музичний та загальнокультурний рівень студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Гармонія» є розвиток музичних здібностей, художнього смаку, вміння сприймати музику; оволодіння нормами голосоведіння; усвідомлення виражальних можливості вивчених гармонічних явищ і логіку їх використання в музиці; розуміння взаємозв'язку гармонічних засобів з іншими елементами музичної мови, а також ролі гармонії в процесі формування музичної думки.

У результаті вивчення курсу «Гармонія» у майбутніх учителів музичного мистецтва формуються такі програмні компетентності:

Загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, самостійно вивчати нові методи і форми роботи та використовувати новітні педагогічні технології у практичній діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- здатність розуміти культурно-типологічні характеристики музичних стилів, течій, їх конкретні прояви у творчості українських і зарубіжних митців;
- здатність до засвоєння знань у галузі музично-теоретичних дисциплін та усвідомлення їхнього взаємозв'язку з практикою музичної діяльності.

Програмні результати навчання.

Здобувач вищої освіти:

- володіє теоретико-методичними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами і закономірностями організації навчального процесу;
- здійснює художньо-педагогічний аналіз музичних творів використовуючи для цього базові знання з фахових дисциплін;
- виявляє здатність до продовження навчання з деяким ступенем автономії, що проявляється саморозвитку та самокорекції знань, моделюванні траєкторії особистісного самовдосконалення у галузі музикознавчих питань шкільної освіти;
- виявляє здатність гармонізувати мелодичну лінію твору, створюючи власний акомпанемент; здійснювати гармонічний аналіз нотного тексту з урахуванням комплексу музично-виразових засобів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових розділів:

Змістовий модуль 1. Функційна система головних тризвуків.

Тема 1. Вступ. Мажорні та мінорні тризвуки. Чотириголосний склад. Мелодичне положення акорду. Вузьке та широке розташування.

Тема 2. Функційна система головних тризвуків. З'єднання головних тризвуків.

Тема 3. Гармонізація мелодії головними тризвуками.

Тема 4. Переміщення акордів.

Тема 5. Гармонізація басу.

Змістовий модуль 2. Гармонізація мелодії та басу (з використанням сектакордів головних ступенів, прохідних та допоміжних квартсектакордів, домінантового септакорду, тризвуків другого, шостого ступенів, гармонічного мажору).

Тема 1. Стрибки терцій.

Тема 2. Період. Каденції. Речення. Кадансовий квартсектакорд.

Тема 3. Сектакорди головних тризвуків. Стрибки при з'єднанні тризвуків з сектакордами. З'єднання двох сектакордів.

Тема 4. Прохідні та допоміжні квартсектакорди.

Тема 5. Домінантовий септакорд. Стрибки при його розв'язуванні в тоніку. Обернення домінантового септакорду.

Тема 6. Повна функційна система мажору та гармонічного мінору. Діатонічна система. Тризвук та сектакорд другого ступеня.

Тема 7. Гармонічний мажор.

Тема 8. Тризвук шостого ступеня. Перервана каденція.

Змістовий модуль 3. Гармонізація мелодії та басу (з використанням септакордів другого, сьомого ступенів, домінантового нонакорду, різновидностей акордів домінантової групи, діатонічних секвенцій).

Тема 1. Септакорд другого ступеня.

Тема 2. Ввідні септакорди.

Тема 3. Різновидності акордів домінантової групи. Тризвук третього ступеня. Сектакорд тризвуку сьомого ступеня. Домінанта з секстою.

Тема 4. Діатонічні (тональні) секвенції. Побічні секвенцакорди.

Змістовий модуль 4. Хроматична система. Загальна теорія модуляції.

Тема 1. Подвійна домінанта в каденції та в середині побудови. Альтерація акордів подвійної домінанти.

Тема 2. Типи тональних співвідношень. Відхилення.

Тема 3. Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години / 5 кредитів ECTS.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Функційна система головних тризвуків.												
Тема 1. Вступ. Мажорні та мінорні тризвуки. Чотириголосний склад. Мелодичне положення акорду. Вузьке та широке розташування.	4			2		2	6			0,5		6
Тема 2. Функційна система головних тризвуків. З'єднання головних тризвуків.	4			2		2	7			0,5		6
Тема 3. Гармонізація мелодії головними тризвуками.	8			2		6	8			0,5		8
Тема 4. Переміщення акордів.	6			2		4	7			0,5		6
Тема 5. Гармонізація басу.	8			2		6	8			0,5		8
Разом за змістовим розділом 1	30			10		20	36			2		34

Змістовий модуль 2. Гармонізація мелодії та басу (з використанням секстакордів головних ступенів, прохідних та допоміжних квартсекстакордів, домінантового септакорду, тризвуків другого, шостого ступенів, гармонічного мажору).												
Тема 1. Стрибки терцій.	4			2		2	4			0,5		4
Тема 2. Період. Каденції. Речення. Кадансовий квартсекстакорд.	4			2		2	5			0,5		4
Тема 3. Секстакорди головних тризвуків. Стрибки при з'єднанні тризвуків з секстакордами. З'єднання двох секстакордів.	6			2		4	5			0,5		4
Тема 4. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	6			2		4	4			0,5		4
Тема 5. Домінантовий септакорд. Стрибки при його розв'язуванні в тоніку. Обернення домінантового септакорду.	8			2		6	7			0,5		6
Тема 6. Повна функційна система мажору та гармонічного мінору. Діатонічна система. Тризвук та секстакорд другого ступеня.	6			2		4	4			0,5		4
Тема 7. Гармонічний мажор.	6			2		4	5			0,5		4
Тема 8. Тризвук шостого ступеня. Перервана каденція.	6			2		4	4			0,5		4
Разом за змістовим розділом 2	46			16		30	38			4		34
Змістовий модуль 3. Гармонізація мелодії та басу (з використанням септакордів другого, сьомого ступенів, домінантового нонакорду, різновидностей акордів домінантової групи, діатонічних секвенцій).												
Тема 1. Септакорд другого ступеня.	12			4		8	9			1		8
Тема 2. Ввідні септакорди.	12			4		8	1			1		8
Тема 3. Різновидності акордів домінантової групи. Тризвук третього ступеня. Секстакорд тризвуку сьомого ступеня. Домінанта з секстою.	12			4		8	11			1		10
Тема 4. Діатонічні (тональні) секвенції. Побічні секвенцокорди.	10			2		8	9			1		8
Разом за змістовим	36			14		32	38			4		34

розділом 3											
Змістовий модуль 4. Хроматична система. Загальна теорія модуляції.											
Тема 1. Подвійна домінанта в каденції та в середині побудови. Альтерація акордів подвійної домінанти.	14		4		10	11			1		10
Тема 2. Типи тональних співвідношень. Відхилення.	14		4		10	11			1		10
Тема 3. Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості.	19		5		14	16			2		14
Разом за змістовим розділом 4	47		13		34	34			4		34
Усього годин	150		53		97	150			14		136

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
1.	Вступ. Мажорні та мінорні тризвуки. 4-голосний виклад. Назви голосів. Мелодичне положення акорду. Вузьке та широке розташування	2
2.	Функційна система головних тризвуків. Гармонічне з'єднання акордів кварто-квінтового співвідношення. Мелодичне з'єднання тризвуків кварто-квінтового та секундового співвідношень.	2
3.	Гармонізація мелодії головними тризвуками	2
4.	Розв'язування задач на гармонізацію мелодії головними тризвуками	2
5.	Переміщення акордів	2
6.	Гармонізація басу	2
7.	Розв'язування задач на гармонізацію басу головними тризвуками	2
8.	Стрибки терцій в сопрано. Стрибки терцій в тенорі	2
9.	Період. Каденції. Речення. Кадансовий кварт секстакорд.	2
10.	Секстакорди головних тризвуків. Стрибки при з'єднання тризвуку з секстакордом. З'єднання двох секстакордів. Особливості мінору.	2
11.	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	2
12.	Домінантовий септакорд. Основний вид. стрибки при його розв'язуванні в тоніку. Обернення доміантового септакорду. Прохідний доміантовий терцквартакорд	2
13.	Повна функційна система мажору і гармонічного мінору. Діатонічна система. Тризвук та секстакорд другого ступеня	2
14.	Гармонічний мажор	1
15.	Тризвук шостого ступеня. Перервана каденція.	2
16.	Септакорд другого ступеня	2
17.	Ввідні септакорди	2
18.	Різновидності акордів доміантової групи. Тризвук третього ступеня. Секстакорд тризвуку сьомого ступеня. Домінанта з секстою.	2
19.	Діатонічні (тональні) секвенції. Побічні секвенцакорди.	2
20.	Подвійна домінанта в каденції та в середині побудови. Альтерація акордів подвійної домінанти.	2

21.	Розв'язування задач на використання акордів подвійної та альтерованої доміанти	2
22.	Типи тональних співвідношень. Відхилення.	2
23.	Розв'язування задач з використанням відхилень у тональності першого ступеня спорідненості.	2
24.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (паралельна). доміантові та її паралельна)	2
25.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (доміантова та її паралельна)	2
26.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (доміантова та її паралельна)	2
27.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (субдоміантова та її паралельна).	2
	Усього:	53

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
1.	Вступ. Мажорні та мінорні тризвуки. 4-голосний виклад. Назви голосів. Мелодичне положення акорду. Вузьке та широке розташування	2
2.	Функційна система головних тризвуків. Гармонічне з'єднання акордів кварто-квінтового співвідношення. Мелодичне з'єднання тризвуків кварто-квінтового та секундового співвідношень.	2
3.	Гармонізація мелодії головними тризвуками	2
4.	Розв'язування задач на гармонізацію мелодії головними тризвуками	2
5.	Переміщення акордів	2
6.	Гармонізація басу	2
7.	Розв'язування задач на гармонізацію басу головними тризвуками	2
8.	Стрибки терцій в сопрано. Стрибки терцій в тенорі	2
9.	Період. Каденції. Речення. Кадансовий кварт секстакорд.	2
1.	Секстакорди головних тризвуків. Стрибки при з'єднання тризвуку з секстакордом. З'єднання двох секстакордів. Особливості мінору.	4
2.	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	3
3.	Доміантовий септакорд. Основний вид. стрибки при його розв'язуванні в тоніку. Обернення доміантового септакорду. Прохідний доміантовий терцквартакорд	5
4.	Повна функційна система мажору і гармонічного мінору. Діатонічна система. Тризвук та секстакорд другого ступеня	3
5.	Гармонічний мажор	3
6.	Тризвук шостого ступеня. Перервана каденція.	4
7.	Септакорд другого ступеня	4
8.	Ввідні септакорди	4
9.	Різновидності акордів доміантової групи. Тризвук третього ступеня. Секстакорд тризвуку сьомого ступеня. Доміанта з секстою.	3
1.	Діатонічні (тональні) секвенції. Побічні секвенцакорди.	4
2.	Подвійна доміанта в каденції та в середині побудови. Альтерація акордів подвійної доміанти.	4
3.	Розв'язування задач на використання акордів подвійної та альтерованої доміанти	4

4.	Типи тональних співвідношень. Відхилення.	3
5.	Розв'язування задач з використанням відхилень у тональності першого ступеня спорідненості.	4
6.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (паралельна). домінантові та її паралельна)	3
7.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (домінантова та її паралельна)	3
8.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (домінантова та її паралельна)	3
9.	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості (субдомінантова та її паралельна).	4
	Усього:	97

**7. Індивідуальні завдання
ГАРМОНІЗУЙТЕ :**

1. Головними тризвуками: 68 № 1-12;
2. Використовуючи переміщення: 74 №1-8;
3. Бас: 80 №1-9;
4. Стрибки терцій: 86 №1-6;
5. Кадансовий квартсектакорд: 99 №1-9, 115 №1-9;

ВИКОНАЙТЕ ГАРМОНІЧНИЙ АНАЛІЗ:

1. Й . Гайдн . Соната До мажор, ч.1 (тт.1-8);
2. В.А.Моцарт. Соната до мінор. ч.ІІ (тт. 1-16);
- 3.О. Даргомижський. « Ночной зефир», ч.ІІ;
4. О.Даргомижський « 16 лет» (тт.5-12);
5. В.А. Моцарт. «Госка по весне»;
6. М Римський-Корсаков. Симфонічна сюїта «Шехеразада», тема царевича Календера з 2 частини.

**ПРОАНАЛІЗУЙТЕ ПОСЛІДОВНІСТЬ АКОРДІВ ТОНІКИ, СУБДОМІНАНТИ,
ДОМІНАНТИ.**

- 1.Л.Бетховен. Соната для фортепіано, ор.2 №2, ч.ІІ (тт.1-*4)
- 2.Л.Бетховен. Соната для фортепіано, ор.2 №2, ч.ІІІ (тт.1-4)
3. Л.Бетховен. Соната для фортепіано, ор.7, ч.ІІІ (тт.1-8)

**ВИЗНАЧІТЬ ВИДИ КАДЕНЦІЙ, ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК, РИТМІЧНІ
СПІВВІДНОШЕННЯ МЕЛОДІЇ ПЕРШОГО І ДРУГОГО РЕЧЕНЬ:**

- 1.Р.Шуман «Альбом для юнацтва», ор.68 №№ 8 та 9;
- 2.М.Глінка «Ночной зефир» (тт.1-10);
- 3.П.Чайковський «Осілля пісня», ор.37-біс №1) (тт.1-9).
- 4.Г. Орлянський Подоляночка.

**ПРОАНАЛІЗУЙТЕ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КАДАНСОВОГО
КВАРТСЕКСТАКОРДУ:**

1. В.А.Моцарт «До Хлої» (16 тактів);
 2. Ф.Мендельсон, «Пісня без слів», №28 (12тактів);
 3. Р.Шуман «Листок з альбому» фа-дієз мінор, ор.99;
- 1.Будувати в різних тональностях мажору і мінору сектакорди тоніки, субдомінанти, домінанти з різними подвоєннями.
- 2.Грати дані звороти в тональностях –ЛЯ-бемоль мажор, РЕ-бемоль мажор СІ мажор, мі мінор, до мінор, соль мінор:
- T-D6-T, T-S6-T, S6-D, D-T6-D, D-D6-T, D6-T-S6-T, S-S6-D, S-D6-T, S-D-D6-T.

3. Грати в різних тональностях з висхідним стрибком в сопрано: T-S6-D, T-D6, D-T6.
4. Грати з низхідним стрибком в сопрано: T-T6-S, T-S6-D.
5. Грати слідувачі акордові послідовності в тональностях до трьох знаків: T-S6-D6-T, t6-s6-K64-D-t, T6-D6-D-T.
6. Грати в різних тональностях звороти з прохідними та допоміжними квартсекстакордами: T-D64-T6, T6-D64-T, S-T64-S^, S6-T64-S, T-S64-T, D-T64-D.
7. грати в різних тональностях звороти Д7 з розв'язуванням їх в тоніку.
8. Будувати від даного звуку обернення Д7, маючи на увазі інтервальну будову основного Д7, і розв'язати їх в тоніку (мажору і мінору).
9. Грати в різних тональностях мажору і мінору дані гармонічні звороти: T-SII6-D, T-S-SII-D, T-S6-SII6- D7-T, T-T6-SII6-K64-D2-T6.

ВИКОНАЙТЕ ГАРМОНІЧНИЙ АНАЛІЗ:

1. В.А.Моцарт Колискова;
2. Л.Бетховен. соната, ор.10 № 2 (тт.1-16);
1. Ф. Шопен Прелюдія мі мінор;
2. Ф. Шопен Прелюдія Ля мажор;
3. Р. Шуман Новелетта. Ор.21 № 3 (початок епізоду соль мінор).
4. б.П. Чайковський Народна пісня «Вилітала бідна пташка» (зб. П. Чайковського – В. Прокурніна, № 54);
5. М. Балакірев «Протяжна», №26 (зб. Народних пісень);
6. Ф.Ліст «Мрії кохання» (початок);
7. Д. Кабалевський Марш;
8. А.Жилінський. Полька (латвійська народна мелодія) –зб. «Музична шкатулка», вип.3;
9. О. Гурільов. Романс «На заре туманной юности».
10. О. Даргомижський. «Східний романс»;
11. Р.Шуман «Дитячі сцени», № !№;
12. Е.Гріг «Серце поета»;
13. І. Генішта Соната для фортепіано фа мінор –ч.1, ор.9;
14. О.Гурільов Романс «Матушка, голубушка» - початок;
15. В.А.Моцарт «Ви, пташки, кожного року» - заключна частина пісні.
16. Л.Рід та Б.Мейсон. Прощальний вальс;
17. П. Чайковський Романс «Средь шумного бала»;
18. М. Глінка Опера «Руслан і Людмила» - танці.

ГАРМОНІЗУЙТЕ:

1. Баси та мелодії №137 №1-10;
2. 152 №1-12;
3. 166 №1-7;
4. 180 №1-6;
5. 214а №1-10;
6. 228 №1-4;
7. 265 №1-5;
8. 280г №1-5.

ВИКОНАЙТЕ ГАРМОНІЧНИЙ АНАЛІЗ:

1. В. Шибалін Хор «Осінь» (останні такти);
2. О.Дютш «Новгород» (тт.1-6);
3. Л. Бетховен Анданте з сонати, ор. 28;
4. О.Даргомижський Романси «И скучно, и грустно», «Оделась туманом Гренада».
5. Ц. Кюї Романс «Царскосельская статуя»;
6. Е. Гріг Романс «Лебідь»;
7. П.Чайковський Опера «Євгеній Онегін», Екосез 1, перший епізод;

8. В.А. Моцарт Фантазія до мінор, останні 20 тактів перед заключним Темпо 1;
9. Ф. Шопен «Бажання».

**ПРОАНАЛІЗУЙТЕ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ МЕНШ ВЖИВАНИХ АКОРДІВ
ДОМІНАНТОВОЇ ГРУПИ:**

1. Л.Бетховен. Соната ре мінор, ор.31;
2. Ф.Шопен Вальс ля мінор та Вальс до-дієз мінор;
3. Р.Шуман «Сумне передчуття» ор.124;
4. О.Гурільов Романс «Смуток дівчини»;
5. Ф.Шопен Ноктюрни, ор. 15, №3 (початок другої частини) та №2 (початок);
6. Й.С.Бах. ДТК, т.1, прелюдія До мажор;
7. М.Глінка Каватина Людмили з опери «Руслан і Людмила»;
8. О.Даргомижський Романс «Ночной зефир» - початок другої частини.

НА ФОРТЕПАНО:

- 1.Будувати від даного звуку та в даній тональності акорди субдомінантсептакорду та його обернень;
2. На основі інтервального складу двох ввідних септакордів будувати їх в різних тональностях, а також від заданого звуку і розв'язувати їх безпосередньо в тоніку, або в тоніку через домінантову функцію;
3. Будувати і розв'язувати Д9 від даного звуку і в даних тональностях з розв'язуванням безпосередньо в тоніку, або в тоніку через домінантову функцію;
4. Грати заключні і перервані каденції з використанням домінанти з секстою;
5. Грати тональні секвенції: T-SII2-T , D-D7-T , T-DTIII- S у висхідному та низхідному порядках в тональностях до 4 знаків включно;
- 6.Будувати акорди подвійної домінанти в різних тональностях;
7. Грати заключні звороти з акордами групи подвійної домінанти.

ВИКОНАЙТЕ ГАРМОНІЧНИЙ АНАЛІЗ:

1. Л.Бетховен. Соната Мі-бемоль мажор, ор.7, ч.2; соната, ор. 14 №2, ч.2;
2. Р.Шуман «Грільєнн», ор. 12;
3. Ф.Шопен Ноктюрн № 2, Мі-бемоль мажор; прелюдія № 9, Мі мажор;
4. М.Глінка Рондо Антоніди з опери «Іван Сусанін» і фінальний хор «Слався»;
5. О.Даргомижський Романс «Мне минуло 16 лет»;
6. М.Римський-Корсаков Пісня варязького гостя з опери «Садко»;
7. О.Гурільов Романс «Відгадай, моя рідна».
8. Л.Бетховен. Соната , ор.7, ч.2 (тт.15-25);
9. П. Чайковський «Жнива», ор. 37 біс (початкова побудова);
10. П. Чайковський «Полювання», ор. №7 Біс (середній епізод);
11. А. Глазунов Романс «Життя ще попереду» (початок).

ВИЗНАЧІТЬ ТОНАЛЬНОСТІ ПЕРШОГО СТУПЕНЯ СПОРІДНЕНОСТІ:

До наступних тональностей: РЕ-бемоль мажор, МІ-бемоль мажор, Ля мажор, Мі мажор, ФА мажор, та їх паралельних мінорних.

ВИЗНАЧІТЬ СПІЛЬНІ ТА МОДУЛЮЮЧІ АКОРДИ:

В таких тональностях: СОЛЬ мажор-до мінор; МІ мажор –СІ мажор; ре мінор –ЛЯ мажор; сі мінор –Соль мажор; мі мінор –Ре мажор; СІ-бемоль мажор –МІ-бемоль мажор.

ГАРМОНІЗУЙТЕ:

1. 445 №1-12;
2. 464 № 1-7;
3. 493 № !-10;
4. 525 № 1-10.

8. Методи навчання

Практичні та творчі завдання, самостійна робота.

9. Методи контролю

Усне опитування, індивідуальний та фронтальний контроль, методи письмового контролю (диктанти, слуховий аналіз, вправи, гармонічний аналіз).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування													Самостійна робота	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	35	100

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
15	15	15	15	10	10	20	100	100
30%							70%	100%

Примітка: поточне тестування та самостійна робота обчислюються сумарно в 100 балів, після чого визначається 30% від цієї кількості балів (А). Екзамен оцінюється теж в 100 балів, але від цієї суми вираховується 70% (В). Кінцевий результат (С) = А+В.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Критерії і норми оцінювання знань, умінь та навичок студентів

Оцінку «5» (100-90 балів) – виставляється студентові, який досконало володіє опорними теоретичними поняттями, вміє використати їх в практичній діяльності, а саме:

- в гармонізації завдань на бас та мелодію (аналіз музичної побудови, визначення форми, каденцій, переміщень акордів, вміння передбачити той чи інший гармонічний зворот «наперед», виявити і усунути помилки самостійно);

- в гармонічному аналізі (самостійно визначити тональність, форму музичної побудови, функції акордів, пояснити їх застосування саме в цьому чи іншому випадку);
- в грі на інструменті (орієнтуватись в тональності, вмiти вийти в каденцію з будь-якого місця гармонічної послiдовності, володіти правильними нормами голосоведення, самостійно складати гармонічні послiдовності з кількох акордів – до розгорнутих побудов типу періоду, застосовуючи модуляції та відхилення, вмiти фактурно оформити послiдовність, а також підібрати нескладний супровід при допомозі буквеного чи цифрового позначення.

Оцінку «4» (82-89 балів) – заслугоує студент, який на доброму рівні засвоїв музично-теоретичний матеріал, уміє аналітично мислити, допускаючи помилки, уміє їх самостійно виправити. Виявляє вміння проявити в роботі самостійність, творчий підхід, спираючись на набуті знання. Робить незначні помилки в практичних завданнях (як от – ключові знаки альтерації, неточне позначення мажорної та мiнорної доміанти, перенесення розміру на другу строчку, тощо).

Оцінку «4» (75-81 балів) – виставляється студентові, який в достатньому об'ємі володіє опорними теоретичними поняттями, уміє використати їх у практичній діяльності, допускаючи незначні помилки, усуваючи їх самостійно:

в гармонізації завдань на бас чи мелодію (створення технічно правильної гармонізації, але зі статичною мелодією, використання більш простіших акордів та схем);

в гармонічному аналізі допускає незначні помилки в кваліфікації певних акордів;

в грі на інструменті допускає несуттєві помилки в підборі акордів для гармонічних послiдовностей.

Може вирішити дані викладачем завдання, використовуючи якийсь один варіант відповіді.

Оцінку «3» (67-74 балів) – виставляється студентові, який володіє музично-теоретичними поняттями, допускаючи суттєві помилки на практиці, а саме:

в гармонізації задач на бас та мелодію (з помилками виставляє подвоєння в секстакордах, квартсекстакордах, користується обмеженим набором акордів, не може правильно визначити форму задачі, іноді – тональність, відтак не може побачити умов для розширення періоду засобами перерваної каденції чи допоміжних квартсекстакордів);

в грі на інструменті допускає помилки в голосоведенні, подвоєнні звуків, виборі акордів та їх розв'язуванні, виправляючи помилки тільки після аналізу та зауважень викладача;

в гармонічному аналізі з помилками визначає функцію акордів та самі акорди.

Оцінку «3» (60-66 балів) – заслугоує студент, який поверхово володіє теоретичним матеріалом. Не проявляє творчості та самостійності, не завжди бачить свої помилки та недоліки. На посередньому рівні засвоїв музично-теоретичний матеріал, не завжди може використати ці знання на практиці, але після аналізу помилок викладачем, може виправити неточність. Допускає помилки у вирішенні практичних завдань.

Оцінку «2» (59-35 балів) – виставляється студентові, який володіє дуже обмеженими знаннями, частково маючи прогалини в засвоєнні деяких тем, тобто не володіє системними знаннями;

в гармонізації задач на бас та мелодію не може кваліфікувати звуки на приналежність їх до певних акордів, що утруднює гармонізацію чи унеможлиблює її, не бачить паралелізмів і не може їх усунути самостійно;

в гармонічному аналізі впізнає найелементарніші акорди, часто не розрізняючи їх обернень;

в грі на інструменті може відтворити тільки схему, завчену напам'ять.

12. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс методичного забезпечення. Збірники задач, нотна література для гармонічного аналізу, аудіозаписи.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Алексеев Б. Задачи по гармонии: учебное пособие / Б. Алексеев. – Москва : Музыка, 1989. – 242 с.
2. Дубінін І. Гармонія / І. Дубінін. — К.: Музична Україна, 1998. – 214 с.
3. Кулевська З. Хрестоматія по гармонічному аналізу / З.Кулевська — К.: Музична Україна, 1995. – 602 с.
4. Скребкова, О. Л. Хрестоматія по гармоническому анализу [Текст] : учеб. пособие для муз. училищ и вузов / О. Л. Скребкова, С. С. Скребков. – 5-е изд. – М. : Музыка, 1992. – 287 с.
5. Смаглій, Г. А. Основи теорії музики : підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтва / Г. А. Смаглій, Л. В. Маловик. – 4-е вид., перероб. і доповнене – Х. : Факт, 2009. – 383 с.
6. Учебник гармонии [Текст] : учебник для консерваторий / И. Дубовский, С. Евсеев, И. Способин, В. Соколов. – М. : Музыка, 1985. – 436 с.

Додаткова

1. Борухзон, Л. М. Музыкальная импровизация. Путь к творчеству [Текст] : учеб. пособие по методике Г. Вольнер / Л. М. Борухзон. – СПб : Композитор, 2009. – 123 с.
2. Виноградов, Г. С. Гармония и сольфеджио [Текст] : учебник для студентов вузов / Г. С. Виноградов. – К. : Муз. Україна, 2006. – 302 с.
3. Лукомська В.О. Гармонічний аналіз в курсі сольфеджіо/ В.Лукомська — К.: Музична Україна, 1997. - 86 с.
4. Теория музыки [Текст] : учебник для муз. училищ и ст. кл. спец муз. школ / Н. Ю. Афолина, Т. С. Бершадская, Л. М. Масленкова и др. – СПб : Композитор, 2007. – 194 с.
5. Очеретовская, Н. Об отражении действительности в музыке (к вопросу о содержании и форме в музыке) [Текст] / Н. Очеретовская. – Л. : Музыка, 1990. – 72 с.
6. Побережна, Г. І. Загальна теорія музики [Текст] : підручник для студентів муз.-пед. спец. ВПНЗ / Г. І. Побережна, Т. В. Щериця. – К. : Вища школа, 2006. – 303 с. – ц.21,00.
7. Шип, С. Музична форма від звуку до стилю [Текст] : навч. посібник / С. Шип. – К. : Заповіт, 2000. – 368 с.